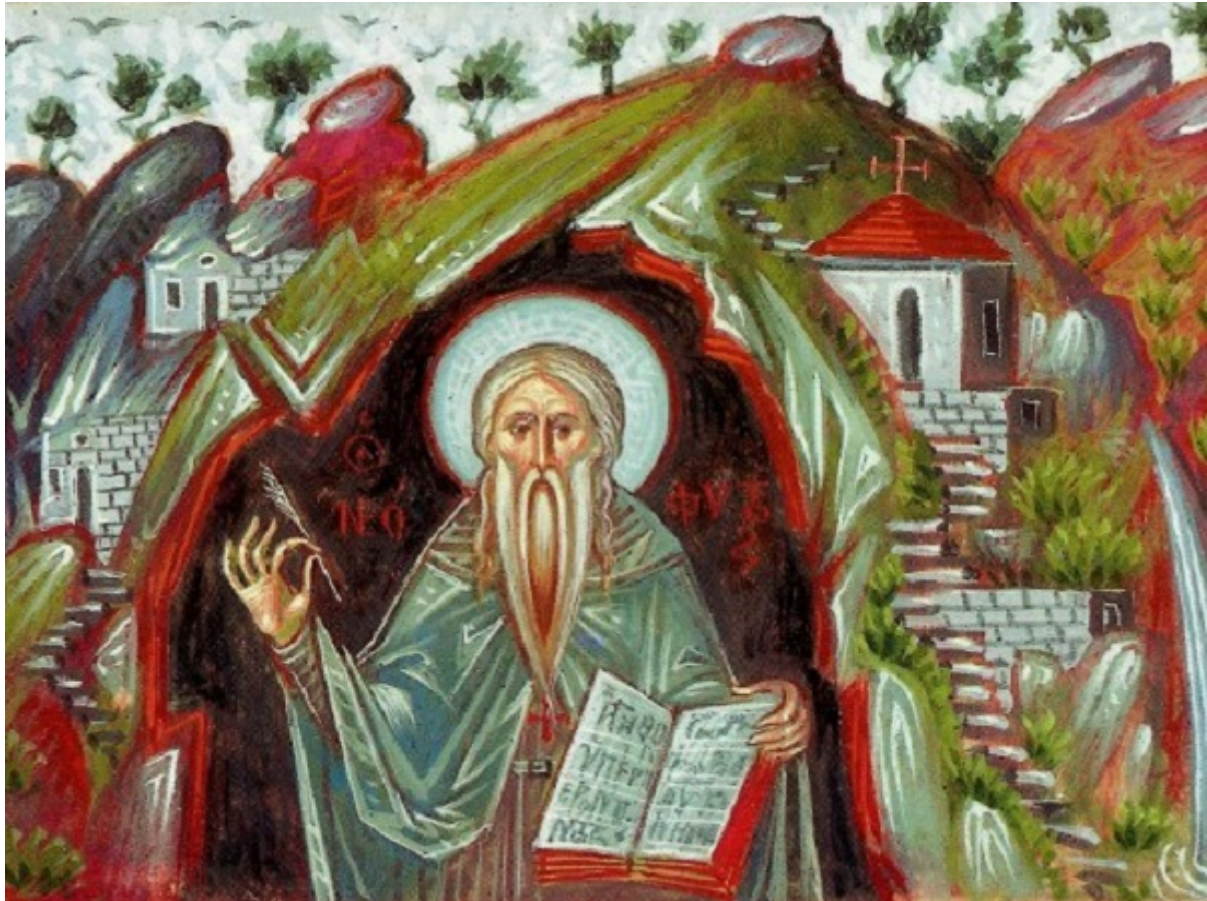

Λόγος ΙΒ΄ Ερμηνεία στην εξαήμερη Δημιουργία (Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου) (Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Σχετικός με τον πύργο της Χαλάννης και για ποιο λόγο ο χώρος εκείνος ονομάστηκε τότε τόπος της Χαλάννης και για άλλους πυργοποιούς από το βιβλίο των λόγων του προφήτη Ησαΐα.

Όπως πριν από τον κατακλυσμό, όταν αυξήθηκαν οι άνθρωποι κι έγιναν πολλοί γεννήθηκαν σ' αυτούς και θυγατέρες, λόγω των οποίων εξαφανίσθηκαν αιφνιδίως, έτσι και μετά τον κατακλυσμό, όταν αυξήθηκαν και προχώρησαν σε ανόητα έργα, αφού έχασαν πλήρως το ένα γένος και τη μια γλώσσα, χωρίστηκαν σε πολλά γένη και γλώσσες πολλές. Διότι, λέγει η θεία Γραφή, ότι από αυτούς τους τρεις γιούς του Νώε «διεσπάρησαν νήσοι των εθνών επί της γης μετά τον κατακλυσμόν. Και ην πάσα η γη χείλος έν και φωνή μία πάσι. Και εγένετο εν τω κινήσαι αυτούς από αναστολών εύρον πεδίων εν γη Σενναάρ» (Γεν. ι΄ 32, ια΄ 1-2) η οποία ονομάζεται γη

της Χαλάννης. Διότι αναμφιβόλως ο τόπος δεν ονομάστηκε Χαλάννη διότι χάλασε ο πύργος, αλλά και πριν είχε το όνομα αυτό και προσχεδίασε σαφώς το όνομα, αυτό που θα γινόταν. Και «εύρον πεδίων εν γη Σενναάρ», δηλαδή τόπο καλό και κατάλληλο για να τραφούν και να κτίσουν πόλη και «κατώκησαν εκεί. Και είπεν άνθρωπος τω πλησίον αυτού· δεύτε πλινθεύσωμεν πλίνθους και οπτήσωμεν αυτάς πυρί... και οικοδομήσωμεν εαυτοίς πόλιν και πύργον, ού έσται η κεφαλή έως του ουρανού και ποιήσωμεν εαυτοίς όνομα προ του διασπαρήναι ημάς επί προσώπου της γης» (Γεν. ια', 2-4). Πουθενά θύμηση του Θεού, καμιά αναφορά στο Θεό αλλά «οικοδομήσωμεν εαυτοίς και ποιήσωμεν εαυτοίς όνομα». Και πράγματι έκαμαν για τους εαυτούς τους ανόσιο όνομα και φαύλο και αγέραστο πύργο συγχύσεως και εβδομήντα δύο διαιρέσεις γλωσσών, ισάριθμες με τους κτίστες. «Και εγένετο αυτοίς η πλίνθος εις λίθον και άσφαλτος εν αυτοίς ο πηλός» (Γεν. ια', 3).

Ερώτηση: Ποιός ήταν άραγε ο σκοπός της οικοδομής, με τόση ασφάλεια, του πύργου μέχρι τον ουρανό;

Απάντηση: Διότι άκουσαν ότι κατά τον κατακλυσμό το νερό υψώθηκε δεκαπέντε πήχες πάνω από τα βουνά και είπαν: – ο πύργος μας δε θα ξεπεράσει απλώς τα βουνά κατά δεκαπέντε πήχες, αλλά θα φτάσει ως τον ουρανό και αν προκαλέσει και πάλι ο Θεός κατακλυσμό θα είναι αδύνατο να φτάσει ως εκεί το νερό. «Ούτω λαός μωρός και ουχί σοφός» (Δευτ. λβ'. 6) και «μωρός μωρά λαλήσει και η καρδιά αυτού μάταια νοήσει» (Ησ. λβ' 6). “Ας υποθέσουμε ότι ξεπεράσατε τον τόπο των αστερών, της σελήνης και του ήλιου και ούτε σας κατάκαψε η φοβερή φωτιά του, ούτε το δριμύτατο ψύχος του αέρα σας πάγωσε εντελώς και φτάσατε μέχρι και τον ουρανό. Ποιό κακό είχατε άραγε καιρό να πράξετε κάτω από το στερέωμα ή ποιός είναι αυτός που θα σας ανοίξει τον ουρανό για να εισέλθετε με σώμα φθαρτό και σπιλωμένο;

Διότι ούτε «ο υιός του ανθρώπου ο εκ του ουρανού καταβάς» (Ιωάν. στ', 51) το έπραξε μέχρις ότου συμπλήρωσε με θαυμαστό τρόπο το μυστήριο της θείας οικονομίας, αφού εκουσίως πέθανε και αναστήθηκε και τότε σαν νικητής του θανάτου ανέβηκε εκεί στεφανωμένος «δόξη και τιμή»(Εβρ. β' 7, 9) λαμβάνοντας ως ένδυμα θεωμένη σάρκα και ψυχή. Κι εσείς αποπειράσθε με τον πηλό και τους πλίνθους ν' ανεβήτε στον ουρανό; Ναι, λένε, φοβούμενοι τον όλεθρο από τον κατακλυσμό κάνουμε το έργο αυτό. Τί λέτε, λοιπόν, για τον κατακλυσμό ακούσατε και για το ότι είπε ο Θεός: – δεν θα επιφέρω κατακλυσμό όσο υπάρχει η γη, δεν το ακούσατε; Διότι εάν επιφέρει κατακλυσμό μήπως είναι αδύνατο σ' αυτόν να ανεβάσει τα νερά μέχρι και τον ουρανό; Ίσως την ίδια γνώμη με σας να είχαν «και οι εγκαθήμενοι εν Σαμαρεία εφ' ύβρει και υψηλή κορδία λέγοντες· πλίνθοι πεπτώκασιν αλλά δεύτε λαξεύσωμεν λίθους και εκκόψωμεν συκαμίνους και κέδρους και οικοδομήσωμεν εαυτοίς πύργον και ράξει ο Θεός τους επανισταμένους επί όρους Σιών επ' αυτούς

»(Ησ. θ', 9-10). Αυτοί το λένε αυτό διότι οι πύργοι μας που κτίστηκαν με πλίνθους δεν άντεξαν την προσβολήν των εχθρών αλλά γκρεμίστηκαν αμέσως. Εμείς, όμως, θα τους κτίσουμε τώρα με πέτρες και συκαμίνους και κέδρους ώστε κι αν ακόμη στείλει ο Θεός εχθρούς εναντίον μας, να μη μας νικήσουν ούτε να καταβάλουν τις οχυρώσεις μας.

Ούτε και εσείς γνωρίζετε ότι *«εάν μη Κύριος οικοδομήσῃ οἶκον εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες»*. Ούτε εκείνοι γνώρισαν ότι *«εάν μη Κύριος φυλάξῃ πόλιν εἰς μάτην ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων»* (Ψαλμ. ρκστ', 1). Ἐτσι και οι μεν και οι δε αφού απατήθηκαν διακήρυξαν ότι είναι απρόσβλητοι από το χρόνο μαζί με τα έργα τους, *«και ἀσφαλτος ἐν αυτοῖς ὁ πηλός»*. (Γεν. ια', 3).

Μερικοί λένε ότι η ασφαλτος ήταν κάποιο επίχρισμα συγκολλητικό που έβγαινε μόνο του από τις πηγές που βρισκόντουσαν εκεί. Εγώ λέω ότι ήταν ασβέστης, από τον οποίο δεν υπάρχει τίποτε ασφαλέστερο σε τέτοιου είδους οικοδομές. Και όπως έψησαν πλίνθους και τους έκαμαν στερεούς σαν πέτρες, έτσι και έκαψαν ασβεστόπετρες για επίχρισμα.

Και αυτοί εφεύραν πριν από όλους την τεχνική μέθοδο παρασκευής του ασβέστη, με τον οποίο, όπως φαίνεται, ανεμίγνυαν και ασφαλτο, ρευστή πίσσα, με την οποία και ο Νώε, ενίσχυσε την κιβωτό, απ' έξω και από μέσα, όπως και μέχρι σήμερα οι θαλασσινοί καλαφατίζουν πολιάδες και λίβερνα, διότι η ασφαλτος δεν έχει καμιά επαφή με το νερό.

[page_end]

Αυτό χρησιμοποιούσαν μαζί με σβησμένο ασβέστη οι κτίστες στο κτίσιμο του πύργου προς αντιμετώπιση των νερών, γι' αυτό και η Γραφή αποκάλεσε τον πηλό ασφαλτο, διότι μ' αυτό προσπαθούσαν να κάνουν τον πύργο ανθεκτικό στα ύδατα *«Και κατέβη Κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὃν ὠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων»* (Γεν. ια' 5). Ο Θεός φυσικά ο οποίος πληρεί τα πάντα με απερίγραπτο τρόπο δεν κατεβαίνει, ούτε ανεβαίνει, ούτε μεταβαίνει από τόπο σε τόπο, όπως και ο ήλιος δεν κατεβαίνει για να φωτίσει και να ζεστάνει αλλά από το ύψος στο οποίο βρίσκεται φωτίζει, θερμαίνει, ξηραίνει και καίει. Είναι συνηθισμένο στη Γραφή να μιλά για κατάβαση του Θεού, όπως ότι κατέβηκε για να δει τον πύργο και για τα Σόδομα ότι *«καταβάς ὁψομαι»* (Γεν. ιη' 21) και ότι *«ἤκουσαν αὐτοῦ περιπατούντος ἐν τῷ παραδείσῳ»* (Γεν. γ' 8) και ότι *«κατέβη δὲ Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος το Σινά»* (Εξ. ιθ' 2) και ότι εἶπε: *«δεῦτε καταβάντες»* (Γεν. ια' 7) και πολλά τέτοια λέγει η Γραφή διδάσκοντας ολοφάνερα τη μακροθυμία του Θεού, διότι δεν κτυπά τους αμαρτωλούς ευθύς αμέσως, εκτός αν δει ότι η κακία τους είναι ανίατη. Διδάσκει με τον τρόπο αυτό και τους εξουσιαστές να μακροθυμούν και να μην οργίζονται

αμέσως εναντίον κάποιου, μόνο με το ότι άκουσαν κάτι, και ν' αποφασίζουν χωρίς να εξετάζουν. «*Νόησον πρώτον, λέγει, και τότε επιτίμα*» (Σοφία Σειράχ ια' 7). Αλλά οι καταβάσεις εκείνες προμήνυαν σαφώς και την κατάβαση του Λόγου του Θεού που έγινε στις έσχατες μέρες. «*Και είπε Κύριος· ιδού γένος έν και χείλος έν πάντων, και τούτο ήρξατο ποιήσω, και νυν ουκ εκλείπει απ' αυτών πάντα, όσα αν επιθώνται ποιείν*» (Γεν. ια' 6). Επειδή χρησιμοποιούν το ένα γένος και τη μία γλώσσα για το κακό «*δεύτε και καταβάντες συγγέωμεν αυτών εκεί την γλώσσαν*» (Γεν. ια' 7). Δεν είπε γλώσσες αλλά γλώσσα διότι ήταν μία. Διότι αυτό φανέρωνε η Γραφή λέγοντας «*χείλος έν και φωνή μία πάσι*» (Γεν. ια' 1). «*Συγγέωμεν αυτών εκεί την γλώσσαν, ίνα μη ακούσωσιν έκαστος την φωνήν του πλησίον*» (Γεν. ια' 7).

Όταν έγινε αυτό, από τη μια στιγμή στην άλλη έβλεπε κανείς θέαμα άξιο γέλωτος. Μερικές φορές ο κτίστης ζητούσε πέτρα και ο υπηρέτης έφερνε επίχρισμα και όταν χρειαζόταν επίχρισμα εκείνος έφερνε πέτρα ή όταν ζητούσε λαξευτικό εργαλείο, κάποιο άλλο από τα εργαλεία έδιναν στον τεχνίτη, σαν να μη διέφεραν καθόλου από μεθυσμένους ή μανιακούς.

«*Και διέσπειρεν αυτούς Κύριος εκείθεν επί πρόσωπον πάσης της γης, και επαύσαντο οικοδομούντες την πόλιν και τον πύργον*» (Γεν. ια' 8). Σταμάτησαν και χωρίς να το θέλουν μετά την εκπλήρωση της προφητείας τους, ότι «*ποιήσωμεν εαυτοίς όνομα*» (Γεν. ια' 4) και πράγματι έφτιαξαν αλησμόνητο όνομα, πύργο της Χαλάννης και γλώσσες πολλές και ακατάληπτες. Και «*διά τούτο, λέγει η Γραφή, εκλήθη το όνομα αυτής Σύγχυσις, ότι εκεί συνέχεε Κύριος τα χείλη πάσης της γης, και εκείθεν διέσπειρεν αυτούς Κύριος επί πρόσωπον πόσης της γης*» (Γεν. ια' 9) επειδή τους διασκόρπισε διασκορπίζοντας την κακή τους ομογνωμία. Τους άφησε πρώτα και δούλεψαν αρκετά χρόνια, ώστε το έργο τους να γίνει ολοφάνερο και έτσι να είναι δίκαιη η καταδίκη τους. Και όπως σ' αυτούς που πνίγηκαν με τον κατακλυσμό μακροθύμησε για εκατό χρόνια, έτσι και σε αυτούς που έκτισαν τον πύργο μακροθύμησε για σαράντα χρόνια και ανέβασαν το έργο σε μεγάλο ύψος. Λένε πως όταν έπεσε ο πύργος, είχε φτάσει η κορυφή του στα σαράντα μίλια. Και το έργο το οποίο οικοδομείτο με τόση στερεότητα δεν χρειάστηκε ανθρώπινα χέρια για να καταστραφεί, ούτε «*πετροβόλον θυμόν*» (Σοφ. Σολ. ε' 22) ούτε άλλο τρόπο, αλλά με το πρόσταγμα του Θεού φύσηξε ισχυρός άνεμος και τον κατάστρεψε αμέσως.

Όλα αυτά έγιναν με σκοπό να διδαχθούμε κι εμείς, ώστε να μην πράττουμε τα έργα μας με σκοπό την κενοδοξία, είτε είναι αισθητά, είτε νοητά και πνευματικά, αλλά διά του Θεού και για το Θεό και τη δόξα του και τη σωτηρία μας με πολλή μετριοφροσύνη και ταπείνωση, διότι «*Κύριος υπερηφάνοις αντιτάσσεται, ταπεινοίς δε δίδωσι χάριν*» (Παρ. γ' 34, Μακ. δ' 6) και «*το εν ανθρώποις υψηλόν βδέλυγμα παρά τω Θεώ*

» (Λουκ. ιστ' 15) και «*πας ο υψών εαυτόν ταπεινωθήσεται*» (Λουκ. ιδ' 11) λέγει ο Κύριος και «*μάθετε απ' εμού ότι πράος ειμί και ταπεινός τη καρδία και ευρήσετε ανάπαυσιν ταις ψυχαίς υμών*» (Ματθ. ια' 29).

Διότι το εργαστήριο της κενοδοξίας κατάστρεψε πολλούς, γκρέμισε από το ύψος στο χάος πολλούς αγγέλους και πολλούς τίμιους ανθρώπους παρουσίασε αιφνιδίως άτιμους, για τους οποίους και η Γραφή μαρτυρεί, και εκτός από τη Γραφή βλέπουμε πολλά τέτοια γεγονότα στον κόσμο και πρέπει να προσέχουμε και να γρηγορούμε εναντίον του πάθους αυτού, για να μη συλληφθούμε από τις παγίδες αλλά να γλυτώσουμε «*ώσπερ δορκάς εκ βρόχων και ώσπερ όρνεον εκ παγίδος*» (Παρ. στ' 5) σύμφωνα με τη σοφή παροιμία και με την ταπεινοφροσύνη και τα καλά έργα να καταξιωθούμε την αθάνατη ζωή με τη χάρη και τη φιλανθρωπία του Θεού μας «*του δοξαζομένου εν Τριάδι*», στον οποίο ανήκει αιώνια η δόξα και η δύναμη. Αμήν.

Απόδοση: ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ Θεολόγος - Εκπαιδευτικός